

Filmfestival om psykiatri – som gör oss galna

DRIVING US CRAZY

I dokumentärer och spelfilmer visade [Driving us crazy](http://www.drivinguscrazy.com) hur psykiatri och läkemedelsindustrin driver oss in i psykisk ohälsa och sjukdom. En filmfestival anordnad av Familjevårdsstiftelsen i Göteborg – för att äntligen försöka nå ut med hur det ser ut. Men minst lika mycket om hur det skulle kunna vara i stället.

Vi fick på vita duken möta människor som drabbats av mentala problem – i kusliga exempel på hur traditionell vård bryter ner människors normala personlighet och förvandlar dem till paket utan känslor och ett fungerande intellekt, ja utan liv! Men det bestående intrycket av Driving us crazy är ändå hopp. För vi fick också se många alternativa insatser och förhållningssätt. Där man satte människan i centrum, tog vara på deras förmågor och engagemang.

Exempel gavs från familjevård i Sverige där man bortsåg från psykiatriska diagnoser med resultat att människor med svåra problem återgick till en normal tillvaro. Ofta trappades medicinintaget ner succesivt för att sedan helt upphöra. Resultaten var genomgående långt mer positiva än i traditionell psykiatri.

I ett fall i USA tog man helt bort psykofarmaka med resultatet att svårt så kallade psykotiska människor blev helt friska. Men då ansåg styrande psykiatriker att verksamheten inte längre handlade om medicinsk vård och drog in anslaget! I dessa alternativa vårdformer är utgångspunkten att "patienten" är en medmänniska med egen kapacitet. Man anordnar till exempel gemensamma fester för personal och de vårdade. Något som var lika främmande för psykiatriker på traditionella mentalsjukhus som att landa på Mars.

Den alternativa vården behövs mer än någonsin. På några decennier har de psykiatriska sjukdomarna mångdubblats både i USA och Sverige. 1987 använde 0,3 promille av amerikanska ungdomar under 20 år centralstimulerande piller. 15 år senare var de 4,3 procent, en ökning på mer än hundra gånger. Diagnosen var vanligen adhd. Bipolär sjukdom ökade under samma tid från 22 000 till 800000. 1960 hade 1 procent av den amerikanska befolkningen en psykiatrisk diagnos. År 2010, 10 procent, det vill säga fler än 30 miljoner.

Ökningarna sammanfaller med en ännu större ökning av försäljningen av psykofarmaka, lyckopiller. **Robert Whitaker** som medverkade i filmfestivalen har i flera böcker t ex "Pillerparadoxen" analyserat sambanden och drar som flera forskare slutsatsen att det är läkemedelsindustrin som i stället för att lindra orsakat uppgången av de psykiatriska sjukdomarna.

Läkemedelsindustrin har konsekvent manipulerat forskningsresultat; övertolkat de få positiva rapporter som kommit, negligerat eller förnekat de mångfald fler som visat negativa resultat. I många fall har man låtit göra prov i tredje världen eller gamla öststater på patienter utan deras vetskap, betalat frikostigt till sjukhuschefer för att de ska ge ett underlag som passar läkemedelsföretagen. Resultaten sägs då visa på pillrens positiva effekter.

Ett problem är att många av dagens psykiatriker lever i

föreställningen att en människas beteende kan förklaras i biologiska termer. Det blir då naturligt att mentala problem kan bekämpas med kemiska medel, psykofarmaka. Initialt har "lyckopillren" ofta en positiv effekt; människorna blir lugnare. Men ett långvarigt intag leder till dels beroende, dels att normala hjärnfunktioner sviktar. Med följdresultatet att mer psykofarmaka sätts in och ett livslångt beroende uppstår.

Mina slutsatser: Sjukvård och framställning och försäljning av läkemedel är ett alltför viktigt ämne för att överlämnas till företag vars primära syfte är att ge ägarna vinst.

Vården av människor med mentala problem kan inte överlämnas till personer som hyser en närmast religiös tro att problemen enbart har biologiska orsaker och bara kan botas med kemikalier.

Jan Molin

jan.r.molin(a)gmail.com